

НАРЕДБА

№ .....

за придобиване на квалификация по професията

„ОРГАНИЗАТОР ПО ЕКСПЛОАТАЦИЯ В ЖП ИНФРАСТРУКТУРА”

Раздел I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професията 840030 „Организатор по експлоатация в жп инфраструктура” от област на образование „Услуги за личността” и професионално направление 840 „Транспортни услуги”, съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията 840030 „Организатор по експлоатация в жп инфраструктура”, съгласно приложението към тази наредба, определя изискванията за придобиването на трета степен на професионална квалификация за специалността 8400301 „Експлоатация на жп инфраструктура” и специалността 8400302 “Ръководител движение”.

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2, 3 и т. 6 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват типови учебни планове за ученици, учебни планове за лица, навършили 16 години, и учебни програми за обучението по специалностите по чл. 2.

Раздел II

СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ

Чл. 4. (1) ДОС по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията 840030 „Организатор по експлоатация в жп инфраструктура“ включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 6, във връзка с чл. 22, ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование.

§ 2. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката

**Държавен образователен стандарт
за придобиване на квалификация по професия
„Организатор по експлоатация в жп инфраструктура“**

Професионално направление:				
840	Транспортни услуги			
Наименование на професията:				
840030	Организатор по експлоатация в жп инфраструктура			
Специалности:		Степен на професионална квалификация:	Ниво по Национална квалификационна рамка НКР	Ниво по Европейска квалификационна рамка ЕКР
8400301	Експлоатация на жп инфраструктура	Трета	4	4
8400302	Ръководител движение	Трета	4	4

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация (СПК) съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Организатор по експлоатация в жп инфраструктура“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) по чл. 6, ал. 1 (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД 09-413/12.05.2003 г., посл. изм. Заповед № РД09-3574/21.12.2020 г.), изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

- за ученици - завършено основно образование;
- за лица, навършили **16 години** - придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или придобито средно образование.

Изискванията за входящо минимално квалификационно равнище при продължаващо професионално обучение с придобиване на трета СПК е придобита втора СПК по професия от област на образование 84 „Транспорт“.

Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

1.2. Валидиране на професионални знания, умения и компетентности

Придобиването на квалификация по професията „Организатор по експлоатация в жп инфраструктура“ или по част от нея чрез валидиране на придобити с неформално или информално учене резултати от ученето се осъществява съгласно Наредба № 2 от 13 ноември 2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, издадена от министъра на образованието и науката (ДВ, бр. 96 от 2014 г.).

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Работата на организатора по експлоатация в жп инфраструктура включва дейности с комплексен характер, извършвани при динамични условия, като се изискват познаване на организацията на труда, действието на обслужващите съоръжения, планиране, организиране, управление, обработка, контрол, отчитане и организиране на дейности по безопасна експлоатация в железопътния транспорт, свързана с изпълнението на Графика за движение на влаковете. Като организатор по експлоатация в жп инфраструктура, той управлява, контролира и планира цялата дейност на своята организация в експлоатационния пункт или на клиента-железопътните предприятия. Той организира и съгласува работата на всички служители на смяна - дежурни ръководители втори лица, постови стрелочници, прелезопазачи, служители на

железопътни предприятия относно обединяването на технологичните процеси на подразделенията в жп. инфраструктурата и на железопътните предприятия в единен технологичен процес.

При изпълнение на трудовите си дейности спазва стриктно нормативната база за осъществяване на железопътен транспорт.

Личностните качества, които се изискват за упражняване на професията „Организатор по експлоатация в жп инфраструктура“, са: умение за планиране, за организация и ръководство на колективна трудова дейност, прецизност при спазване на изисквания и инструкции, отговорност, коректност, логическо мислене и комбинативност за справяне в проблемни ситуации, самоконтрол, предприемчивост.

Резултатите от дейността му се изразяват в безопасно осигуряване приемането, изпращането и преминаване на неспиращи влакове в гарата. Организира извършването на маневрената дейност в гарата. Правилно документира влаковата работа в дневници ДП-2 и обр.-76. Контролира действията на постовите стрелочници и на прелезопазачите. Осъществява оперативен контакт със службите на Държавно предприятие Национална компания „Железопътна инфраструктура“ (НКЖИ) и железопътните предприятия в гарата. Следи за опазване на повереното му имущество, за изправността на подвижен железопътен състав и поверената му техника в района на гарата.

Работното място на организатора по експлоатация в жп инфраструктура се намира в железопътната гара, като работното време се регламентира от действащите нормативни актове и от спецификата на специалностите в професията. То е със стандартна продължителност, като производственият процес и работата се осъществяват на смени – 8 часови или 12-часови

Организаторът по експлоатация в жп инфраструктура може да работи в държавни, частни акционерни и еднолични дружества и предприятия, в които се изисква правоспособност „Ръководител движение“ в зависимост от придобитата степен на правоспособност – трета степен и свързани с железопътния транспорт.

Организаторът по експлоатация в жп инфраструктура осъществява своята дейност в съответствие със Закона за железопътния транспорт, Устав на железниците, Наредба № 4 от 1997 г. за железопътните прелези (обн., ДВ, бр. 32 от 1997 г.), Наредба № Н-32 от 2007 г. за съгласуването на действията и обмяната на информация при разследване на железопътни произшествия и инциденти (обн., ДВ, бр. 79 от 2007 г.), Наредба № 41 от 2001 г. за достъп и използване на железопътната инфраструктура (обн., ДВ, бр. 64 от 2001 г.), Наредба № 42 от 2001 г. за лицензиране на железопътни предприятия за превоз на пътници и/или товари (обн., ДВ, бр. 67 от 2001 г.), Наредба № 43 от 2001 г. за железопътен превоз на пътници, багажи и колетни пратки (обн., ДВ, бр. 86 от 2001 г.), Наредба № 44 от 2001 г. за превоз на товари с железопътен транспорт (обн., ДВ, бр. 92 от 2001 г.), Наредба № 45 от 2001 г. за правилата за номериране на международните и на вътрешните пътнически и товарни влакове (обн., ДВ, бр. 107 от 2001 г.), Наредба № 46 от 2001 г. за железопътен превоз на опасни товари (обн., ДВ, бр. 107 от 2001 г.), Наредба № 48 от 2001 г. за железопътен превоз на специфични товари, на товари без опаковка и на товари, изискващи особена опаковка (обн., ДВ, бр. 4 от 2002 г.), Наредба № 50 от 2001 г. за работното време на ръководния и изпълнителския персонал, зает с осигуряване на превозите на пътници и товари в железопътния транспорт (обн. ДВ, бр. 4 от 2002 г.), Наредба № 52 от 2002 г. за железопътен превоз на военни товари, техника и войски (обн., ДВ, бр. 64 от

2002 г.), Наредба № 54 от 2003 г. за медицинските и психологическите изисквания към персонала, който осъществява железопътни превози на пътници и товари и съпътстващите ги дейности, и за провеждане на предпътните (предсменни) медицински прегледи (обн., ДВ, бр. 55 от 2003 г.), Наредба № 55 от 2004 г. за проектиране и строителство на железопътни линии, железопътни гари, железопътни прелези и други елементи от железопътната инфраструктура (обн., ДВ, бр. 18 от 2004 г.), Наредба № 56 от 2003 г. за изискванията, условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност, изисквана от персонала, отговорен за безопасността на превозите с железопътен транспорт, или признаване на такава правоспособност и реда за провеждане на проверочните изпити на лицата от персонала, отговорен за безопасността на превозите (обн., ДВ, бр. 20 от 2003 г.), Наредба № 57 от 2004 г. за постигане на оперативна съвместимост на националната железопътна система с железопътната система в рамките на Европейския съюз (обн., ДВ, бр. 55 от 2004 г.), Наредба № 58 от 2006 г. за правилата за техническата експлоатация, движението на влаковете и сигнализацията в железопътния транспорт (обн., ДВ, бр. 73 от 2006 г.), Наредба № 59 от 2006 г. за управление на безопасността в железопътния транспорт (обн., ДВ, бр. 102 от 2006 г.).

Обучаваният по професията „Организатор по експлоатация в жп инфраструктура“ - трета степен на професионална квалификация, е необходимо да придобие правоспособност „Ръководител движение“, „Постови стрелочник“ или „Прелезопазач“ при спазване на изискванията на Наредба № 56 от 2003 г. за изискванията, условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност, изисквана от персонала, отговорен за безопасността на превозите с железопътен транспорт, или признаване на такава правоспособност и реда за провеждане на проверочните изпити на лицата от персонала, отговорен за безопасността на превозите, за да може да работи в системата на железопътния транспорт.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

След придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Организатор по експлоатация в жп инфраструктура“ по съответната специалност, обучаваният може да продължи обучението си по друга специалност от същата професия, като единиците резултати от ученето по общата професионална подготовка и по отрасловата професионална подготовка се зачитат.

При продължаващо професионално обучение се организира обучение за усвояване на единиците резултати от ученето, които лицата не притежават.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД – 2011), утвърдена със Заповед № РД 01-931/27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, посл. изм. и доп. със Заповед № № РД01-105/23.12.2020 г.

Лице, придобило трета степен на професионална квалификация по професията „Организатор по експлоатация в жп инфраструктура“, може да заема следните длъжности от НКПД:

3119-3054 Ръководител движение

8312-2004 Стрелочник

5414-1005 Прелезопазач, както и други длъжности, допълнени при актуализиране на НКПД.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ)

3.1. Списък на Единиците резултати от учене (ЕРУ) и резултати от учене (РУ) по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка - единна за всички професии с трета степен на професионална квалификация от СПШОО

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)

РУ 1.1 Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място

РУ 1.2 Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда

РУ 1.3 Създава организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации

ЕРУ 2. Икономика

РУ 2.1 Познава основите на пазарната икономика

РУ 2.2 Познава основните характеристики на производствената дейност в предприятие

ЕРУ 3. Предприемачество

РУ 3.1 Познава основите на предприемачеството

РУ 3.2 Формира предприемаческо поведение

РУ 3.3 Участва в разработването на бизнес план

ЕРУ по отраслова професионална подготовка – единна за професиите от професионално направление „Транспортни услуги“ – трета степен на професионална квалификация.

ЕРУ 4. Комуникация и чужд език

РУ 4.1 Общува ефективно в работния екип

РУ 4.2 Води ефективна професионална комуникация

РУ 4.3 Владее чужд език по професията

ЕРУ 5. Информационни и комуникационни технологии (ИКТ)

РУ 5.1 Обработка информация с ИКТ

РУ 5.2 Комуникира с ИКТ

РУ 5.3 Създава цифрово съдържание с ИКТ

РУ 5.4 Осигурява сигурност при работата с ИКТ

РУ 5.5 Решава проблеми при работата с ИКТ

ЕРУ 6. Организация на работния процес

РУ 6.1 Организира работния процес

РУ 6.2 Отговаря за разпределението на дейностите в работния процес

ЕРУ 7. Електроника и електромеханични системи

РУ 7.1 Анализира основни параметри на електрически вериги

РУ 7.2 Работи с електрически машини и апарати

РУ 7.3 Използва електронни елементи

ЕРУ 8. Работа с документация и материали

РУ 8.1 Изготвя техническа и технологична документация

РУ 8.2 Подбира материали за безопасно техническо обслужване, експлоатация и ремонт на различни видове моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства

РУ 8.3 Организира използването на лични предпазни средства

ЕРУ 9. Транспортни услуги

РУ 9.1 Избира услуга в товарния автомобилен транспорт

РУ 9.2 Избира услуга в железопътния товарен транспорт

РУ 9.3 Избира услуга в морския и речния товарен транспорт

РУ 9.4 Избира услуги в превозните средства във въздушния транспорт

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност „Експлоатация на жп инфраструктура“ – трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 10. Експлоатация на железопътната инфраструктура

РУ 10.1 Осигурява безопасността на железопътните превози

РУ 10.2 Прилага нормативните актове, свързани с експлоатацията на железопътния транспорт

РУ 10.3 Дефинира техническите и експлоатационни характеристики на подвижния железопътен състав

РУ 10.4 Овладява възникнали аварийни ситуации по железния път, контактната мрежа и техните елементи в района на гарата

РУ 10.5 Използва осигурителната техника и комуникационни средства

РУ 10.6 Прилага конвенциите за взаимно използване на вагоните в международно съобщение и нормативната база

ЕРУ 11. Организация на влаковото движение и работа в гарите

РУ 11.1 Идентифицира технически правила и задължения, съобразно категорията на гарата

РУ 11.2 Изпълнява графика за движение на влаковете

РУ 11.3 Прилага плана за приемане на влаковете

РУ 11.4 Извършва оперативно планиране експлоатационната работа в гарите

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност „Ръководител движение“ – трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 12. Нормативни актове в железопътния транспорт

РУ 12.1 Използва сигнали в железопътния транспорт

РУ 12.2 Прилага правилата за техническа експлоатация на железопътната инфраструктура и подвижния състав

РУ 12.3 Прилага правилата за движение на влаковете и маневрената работа в железопътния транспорт

РУ 12.4 Прилага правилата за техническа експлоатация на железопътната инфраструктура на ДП НКЖИ за осигурителната техника

ЕРУ 13 Железопътни прелези

РУ 13.1 Обяснява устройството на прелезите и правилата за тяхното сигнализиране

РУ 13.2 Прилага правилата за работа на прелезни устройства в район на гара и между предупредителен и входен сигнал

ЕРУ 14. Управление и професионална етика

РУ 14.1 Управлява транспортната фирма

РУ 14.2 Осигурява спазването на фирмена политика

РУ 14.3 Организира спазването на професионалната етика

3.3. Описание на ЕРУ

ЕРУ по обща професионална подготовка - единна за всички професии с трета степен на професионална квалификация от СППОО

ЕРУ 1

Наименование на единицата:	Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Организатор по експлоатация в жп инфраструктура
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 1.1:	Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място • Познава средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Представя информация за нормативните разпоредби, касаещи осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд за конкретната трудова дейност и за свързаните трудови дейности • Представя информация за рисковете за здравето и безопасността при извършваната трудова дейност и свързани с нея трудови дейности • Представя информация за мерките за защита и средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Познава разпоредбите за провеждане на инструктаж на работещите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия

	на труд
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Участва в прилагането на мерките за предотвратяване, намаляване и ограничаване на рисковете за здравето и безопасността на работното място при различни трудови дейности • Инструктира работещите за правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд (ако е приложимо) • Контролира прилагането на необходимите мерки за защита • Използва средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Създава организация за изпълнение на трудовите дейности при спазване нормативните разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд • Участва в процеса за осигуряване на безопасност при работата • Изпълнява трудовата дейност при спазване на необходимите мерки за осигуряване на безопасност • Проявява отговорност към останалите участници в трудовия процес
Резултат от учене 1.2:	Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава разпоредбите за опазване на околната среда • Описва основните изисквания за разделно събиране на отпадъци • Познава разпоредбите за съхранение, използване и изхвърляне на опасни продукти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира сортирането/съхранението на опасни продукти и излезли от употреба материали, консумативи и др., при спазване технологията за събиране и рециклиране
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира възможните причини за екологично замърсяване
Резултат от учене 1.3:	Създава организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва основните рискови и аварийни ситуации • Описва основните изисквания за осигуряване на аварийна безопасност • Обяснява основните стъпки за действие при аварии и аварийни ситуации • Обяснява видовете травми и методите за оказване на първа помощ • Познава реда за разследване на трудови злополуки
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва терминологията, свързана с аварийните ситуации • Контролира спазването на мерките за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност • Контролира спазването на правилата за действие при аварии и аварийни ситуации

	<ul style="list-style-type: none"> • Координира действията на работния екип при аварии и опасни ситуации • Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа • Оказва първа помощ на пострадали при авария • Организира спазването на правилата за действие при аварии и аварийни ситуации
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира рисковете за възникване на пожар или аварийна ситуация, прави предложения за актуализиране на вътрешнофирмените правила за пожарна и аварийна безопасност • Участва в създаването на организация за овладяването на възникнал пожар и/или авария, в съответствие с установените вътрешнофирмени правила за пожарна и аварийна безопасност
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <p>Владее теоретичните знания за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • хигиенните норми; • здравословните и безопасни условия на труд на работното място; • превантивната дейност за опазване на околната среда; • овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ на пострадали. <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Избира бързо и уверено най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ

ЕРУ 2

Наименование на единицата:	Икономика
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Организатор по експлоатация в жп инфраструктура
Ниво по НКР:	4

Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 2.1:	Познава основите на пазарната икономика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава общата теория на пазарната икономика • Запознат е икономическите проблеми – оскъдност, ресурси, избор и други • Знае ролята на държавата в пазарната икономика • Познава видовете икономически субекти в бизнеса
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Информира се за успешни практически примери за управление на различни бизнес начинания
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания, като обясни ролята на всеки икономически субект, ангажиран в бизнеса
Резултат от учене 2.2:	Познава основните характеристики на производствената дейност в предприятие
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основите на пазарното търсене и пазарното предлагане • Дефинира икономически понятия - приходи, разходи, печалба, рентабилност и други
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява икономически понятия в контекста на дейността на предприятието
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да анализира икономическите принципи в контекста на производствената дейност на дадено предприятие
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основните теоретични знания в областта на икономиката <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус/сценарий

ЕРУ 3

Наименование на единицата:	Предприемачество
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на	Организатор по експлоатация в жп инфраструктура

професията:	
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 3.1:	Познава основите на предприемачеството
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае същността на предприемачеството • Знае видовете предприемачески умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира практически примери за успешно управление на дейността на фирмата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага нови идеи за успешно изпълнение на трудовите дейности
Резултат от учене 3.2:	Формира предприемаческо поведение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава характеристиките на предприемаческото поведение • Знае видовете предприемаческо поведение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Преценява необходимостта от промени, свързани с подобряване на работата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага решения за оптимизиране на трудовите дейности
Резултат от учене 3.3:	Участва в разработването на бизнес план
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните елементи, изисквания и етапи при разработване на бизнес план • Знае факторите на обкръжаващата пазарна среда
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира възможностите за развитие на дейността на фирмата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • В екип разработва проект на бизнес план
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1, 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус/сценарий <p>За средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание

ЕРУ по отраслова професионална подготовка – единна за професиите от професионално направление „Транспортни услуги“ – трета степен на професионална квалификация.

ЕРУ 4

Наименование на единицата:	Комуникация и чужд език
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Организатор по експлоатация в жп инфраструктура
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 4.1:	Общува ефективно в работния екип
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава отделните длъжности в екипа, техните взаимоотношения и йерархични връзки
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Комуникира в работен порядък с екипа и персонала
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Комуникира ефективно с всички участници в трудовия процес, съобразно работния протокол • Поема отговорности при работа в екип
Резултат от учене 4.2:	Води ефективна бизнес комуникация
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава етичните норми на комуникацията • Познава правилата за вербална и невербална комуникация • Познава ефективното поведение при конфликти • Познава правилата и изискванията за делова кореспонденция
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава и избягва конфликтни ситуации • Съдейства за решаване на конфликтни ситуации • Води делова комуникация - писмена и устна • Събира и предлага необходимата информация за удовлетворяване изискванията на клиентите
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Провежда ефективна комуникация с потребителите, съобразно индивидуалните им характеристики • Провежда разговор с клиенти с цел консултиране и съгласуване на услуги • Разбира и уважава изискванията на клиентите и защитава интересите на организацията
Резултат от учене 4.3:	Владее чужд език по професията
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава професионалната терминология на чужд език

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Чете и разбира професионални текстове на чужд език (специализирана литература, техническа документация и др.) • Ползва чужд език при търсене на информация от интернет и други източници • Ползва чужд език (писмено и говоримо) при комуникация с партньори и клиенти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Владее чужд език на ниво, позволяващо му да осъществява ефективна комуникация по професионални теми
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разговори на професионални теми на чужд език
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Комуникира свободно на чужд език в учебна или работна среда

ЕРУ 5

Наименование на единицата:	Информационни и комуникационни технологии (ИКТ)
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Организатор по експлоатация в жп инфраструктура
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 5.1:	Обработка информация с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява интернет търсачки и мотивира избора си на определени сред тях • Обяснява употребата на филтри и оператори за търсене • Знае за съществуването на невярна или подвеждаща информация в интернет и начини за оценка на надеждността ѝ • Обяснява същността на уеб каналите (RSS и други) за получаване на информация • Знае начините за съхранение на цифрова информация на различни електронни носители • Знае начините за създаване на поддиректории (папки) • Знае начините за преместване на файлове от една поддиректория (папка) в друга • Познава различни програми за възпроизвеждане на даден тип

	цифрово съдържание (текст, изображение, аудио, видео) <ul style="list-style-type: none"> • Познава различни доставчици на облачни услуги
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва търсачка за намиране на информация, като прилага различни филтри и използва оператори за търсене (символи и други) • Използва уеб канали (RSS и други) за получаване на информация • Сравнява информацията в различни източници и оценява нейната надеждност с помощта на набор от допълващи се критерии • Записва и съхранява в различни формати цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, уеб страници и др.) по класифициран начин, използвайки поддиректории (папки) • Използва облачни услуги за съхранение на информация • Възпроизвежда вече записано цифрово съдържание
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на ИКТ при обработването на информация
Резултат от учене 5.2:	Комуникира с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява доставчици на услугата електронна поща • Изброява софтуер за аудио и видео разговори • Изброява доставчици на услуги за споделяне на файлове • Обяснява принципите за онлайн пазаруване и плащане • Изброява онлайн общности (социални мрежи), създадени за обмен на знания и опит в областта на професията • Обяснява употребата на електронен подпис
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва електронна поща • Използва разширени функции на софтуер за аудио и видове разговори • Споделя файлове, спазвайки правилата на онлайн комуникацията • Използва множество електронни услуги като пазаруване онлайн, електронно банкиране, взаимодействие с държавни институции и други • Използва електронен подпис за авторизация • Обменя знания и опит в онлайн общности
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на ИКТ при онлайн комуникация
Резултат от учене 5.3:	Създава цифрово съдържание с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава функционалностите на софтуерите за създаване и редакция на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео) • Познава функционалностите на редакторите за създаване и

	поддръжка на шаблонни интернет страници и/или блогове
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Създава сложно цифрово съдържание (текст, таблици, изображения, аудио, видео) с различни оформлениа Редактира и оформя цифрово съдържание, създадено от друг Използва редактори за създаване и поддръжка на шаблонни интернет страници и/или блогове
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Демонстрира свободно владееене на ИКТ при създаването на електронно съдържание
Резултат от учене 5.4:	Осигурява сигурност при работата с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава голяма част от известните рискове за сигурността при работа онлайн Знае функциите на защитните стени и на антивирусните програми Познава начините за защита на файлове с криптиране или с пароли Знае за въздействието на цифровите технологии върху ежедневиия живот и околната среда
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Идентифицира подвеждащи и/или злонамерени съобщения и интернет страници Активира филтри на електронна поща против спам Разпознава файлове, представляващи злонамерен софтуер Променя настройките на защитната стена и на антивирусната програма Защитава файлове с криптиране или с пароли Прилага мерки за пестене на енергия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да защити комплексно от злонамерени действия електронната среда, в която работи
Резултат от учене 5.5:	Решава проблеми при работата с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава начините за решаване на рутинни проблеми при използването на цифрови технологии Познава начините за инсталиране/преинсталиране на операционна система и друг софтуер Познава възможностите за актуализиране на собствените си цифрови умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Избира и инсталира най-подходящия инструмент, устройство, приложение, софтуер или услуга за решаване на проблеми Променя настройките и опциите на операционната система или друг софтуер при решаване на проблеми
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е самостоятелно да разреши нерутинен проблем, възникнал при работа с ИКТ

Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана с намирането на информация в интернет по зададена тема, нейното съхранение и възпроизвеждане <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана със споделянето на файл в интернет пространството и изпращане на връзка (линк) за сваляне до друг потребител по електронната поща <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана със създаването, редакцията и оформлението на цифрово съдържание <p>Средство 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана с противодействие срещу злонамерено електронно съобщение <p>Средство 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана с инсталирането, преинсталирането и промяната на настройки на устройство и съпътстващия го софтуер
Условия за провеждане на оценяването:	<ul style="list-style-type: none"> Учебен/компютърен кабинет Персонален компютър или лаптоп Достъп до интернет
Критерии за оценяване:	<ul style="list-style-type: none"> Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време. Демонстрирани са професионални знания, умения и компетентности, свързани с употребата на ИКТ

ЕРУ 6

Наименование на единицата:	Организация на работния процес
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Организатор по експлоатация в жп инфраструктура
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 6.1:	Организира работния процес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Описва структурата на стопанските организации Идентифицира методи за нормиране на работния процес Описва планирането на ресурси, свързани с работния процес Идентифицира нормативните актове, свързани с професията
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Планира работния процес

	<ul style="list-style-type: none"> • Съставя график на работните задачи • Спазва основните нормативни актове, свързани с професията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно организира работния процес • Ефективно предлага и мотивира необходимостта от промени в работата
Резултат от учене 6.2:	Отговаря за разпределението на дейностите в работния процес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява видовете дейности • Дефинира изискванията за изпълнение на видовете дейности • Описва начините за организация на дейностите в работния процес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира дейностите • Следи за спазване на етичните норми на поведение • Участва в изграждането на ефективна работна среда
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно планира дейностите • Успешно поддържа етична работна среда
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия при организацията на работния процес <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия при разпределението на дейностите в работния процес

ЕРУ 7

Наименование на единицата:	Електроника и електромеханични системи
Ниво според НКР:	4
Ниво според ЕКР:	4
Наименование на професията:	Монтьор на транспортна техника
Ниво според НКР:	4

Ниво според ЕКР:	4
Резултат от учене 7.1.:	Анализира основни параметри на електрически вериги
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва електрически схеми и вериги • Описва електромеханични системи • Дефинира принципа на работа на електрически вериги • Описва величини и характеристики на електрически вериги
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разчита схеми на електрически вериги • Организира дейности по свързване на елементи в електрически вериги • Организира дейности по свързване на елементи в електромеханични системи • Проверява функционирането на електрически вериги
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да анализира правилно основни параметри на електрически вериги и електромеханични системи
Резултат от учене 7.2.:	Работи с електрически машини и апарати
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва предназначението на електрически машини и апарати • Описва устройството на различни видове електрически машини и апарати • Познава принципа на действие на различни видове електрически машини и апарати
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с различни видове електрически машини и апарати • Обяснява предимства и недостатъци на различни видове електрически машини и апарати в транспортната техника
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира работата на екип при използване на електрически машини и апарати в транспортната техника
Резултат от учене 7.3.:	Използва електронни елементи
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва предназначението на електронни елементи • Дефинира устройството на различни видове електронни елементи • Описва принципа на действие на различни видове електронни елементи

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва различни електронни елементи • Обяснява предимства и недостатъци на различни видове електронни елементи в транспортната техника
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Правилно и без затруднение използва електронни елементи и тяхното приложение в транспортната техника
Средства за оценяване	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практическо задание
Условия за провеждане на оценяването	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебна работилница/реална работна среда
Критерии за оценяване	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее задълбочени теоретични знания за измерване на величини на електрически вериги, видовете електрически машини и апарати, видовете електронни елементи и тяхното приложение <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява прецизно зададена практическа задача • Време за изпълнение на поставена задача

ЕРУ 8

Наименование на единицата:	Работа с документация и материали
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Монтьор на транспортна техника
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 8.1:	Изготвя техническа и технологична документация
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира основните графични означения на елементи в различни видове схеми и чертежи • Назовава основните машинни елементи за изобразяване на детайли

	<p>с ниска сложност</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва начините за изобразяване на детайли с ниска сложност • Описва съдържанието на технологичната документация • Идентифицира нормативните актове за упражняване на дейността
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разчита конструктивна документация • Спазва специфична технологична документация – • Използва специфична терминология от специализирана литература • Използва електронни бази данни и програмни продукти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага правилно нормативна, техническа и технологична документация за диагностика, техническо обслужване и ремонт на различни видове ТТ
Резултат от учене 8.2:	Подбира материали за безопасно техническо обслужване, експлоатация и ремонт на различни видове моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява основните видове материали • Описва основните свойства на използваните материали • Описва приложението на материалите при техническо обслужване и ремонт на различни видове ТТ • Назовава правилата за съхранение на използваните материали • Описва основните начини за обработването на използваните материали • Познава същността на процесите за изработването на части на основните механизми, системи и възли на ТТ
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава основните видове материали • Спазва правилата за съхранение на използваните материали • Подбира материали според възложената работа • Прави заявка за необходимите материали
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е ефективно да използва материали за техническо обслужване и ремонт на различните видове ТТ
Резултат от учене 8.3:	Организира използването на лични предпазни средства
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва предназначението на личните и колективни предпазни средства • Посочва изискванията за безопасна работа
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва лични и колективни предпазни средства • Разяснява на членовете на екипа необходимостта от използване на личните и колективните предпазни средства
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно подпомага екипа, като съдейства за създаване и поддържане на безопасна работна среда
Средства за	Средство 1:

оценяване:	<ul style="list-style-type: none"> Устни и писмени изпитвания/Тестове/Казуси/Презентации/Самостоятелна работа <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на казуси по зададен сценарий Индивидуални или групови практически задания, свързани с работа с документация и материали
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет и/или оборудвана учебна работилница и/или осигурено работно място в реална работна среда Материали, машини, апарати, инструменти и приспособления Техническа и технологична документация
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Владее теоретични знания за работа с техническа и технологична документация, приложението на инструменти и приспособления <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Вярно, точно и мотивирано са определени действията, които следва да се предприемат за разрешаване на описания проблем в зададения казус/сценарий/практическа задача, свързана с работа с документация и с материали Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и/или в екип и в рамките на зададеното време

ЕРУ 9

Наименование на единицата:	Транспортни услуги
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Организатор по експлоатация в жп инфраструктура
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 9.1:	Избира услуга в товарния автомобилен транспорт
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Описва общото устройство на различните видове и категории товарни автомобили Назовава конструктивни особености на различните видове и категории товарни автомобили Изброява видовете пътна настилка Назовава категоризацията на автомобилните пътища Идентифицира видове услуги в автомобилния транспорт Назовава икономическото значение на видовете услуги

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава вида и категорията на товарния автомобил • Разпознава категорията на автомобилен път • Избира услуга в автомобилния транспорт
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Взема оптимално решение при избора на услуга в товарния автомобилен транспорт
Резултат от учене 9.2:	Избира услуга в железопътния товарен транспорт
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва общото устройство на различните видове локомотиви и товарни вагони • Назовава конструктивни особености на видове локомотиви и товарни вагони • Изброява видовете железопътни линии • Идентифицира видове услуги в железопътния товарен транспорт • Назовава видовете услуги в железопътния товарен транспорт • Описва икономическото значение видовете услуги в железопътния товарен транспорт
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава вида на локомотиви и товарни вагони • Разпознава вида железопътна линия • Избира услуга в железопътния товарен транспорт
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Взема оптимално решение при избора на услуга в железопътния товарен транспорт в железопътния товарен транспорт
Резултат от учене 9.3:	Избира услуга в морския и речния товарен транспорт
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва общото устройство на различните видове товарни плавателни съдове • Назовава конструктивни особености на различните видове товарни плавателни съдове • Назовава особеностите при плаване в международни води • Изброява видовете услуги в морския и речния товарен транспорт • Описва икономическото значение видовете услуги в морския и речния товарен транспорт
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава вида на товарен плавателен съд • Избира услуга в морския и речния товарен транспорт
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Взема оптимално решение при избора на услуга в морския и речния товарен транспорт
Резултат от учене 9.4:	Избира услуги в превозните средства във въздушния транспорт
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва общото устройство на различните видове въздухоплавателни средства • Назовава конструктивни особености на различните видове

	<p>въздухоплавателни средства</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира същността на въздушните коридори • Описва видовете услуги във въздушния транспорт • Назовава икономическо значение видовете услуги във въздушния транспорт
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава вида на въздухоплавателното средство • Избира услуги в превозните средства във въздушния транспорт
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Взема оптимално решение при избора на услуга във въздушния транспорт
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/ Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Казус по зададен сценарий <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Работа в реална работна/обстановка
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Експлоатационен пункт от железопътната инфраструктура
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за видове транспортни услуги <p>За средство 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано е решен описаният проблем в зададения казус/сценарий/практическа задача, свързана с работа с избор на услуга • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и/или в екип и в рамките на зададеното време

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност „Експлоатация на жп инфраструктура“ – трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 10

Наименование на единицата:	Експлоатация на железопътната инфраструктура
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Организатор по експлоатация в жп инфраструктура
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене	Осигурява безопасността на железопътните превози

10.1:	
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира видовете произшествия в железопътния транспорт • Описва реда и начина за уведомяване на съответните служители при настъпване на жп произшествие • Дефинира задълженията на оперативната група за разследване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира общите показатели за управление на безопасността • Организира спазването на изискванията за минимални нива на безопасност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да осигури ефективното прилагане на правилата за безопасност в жп транспорта
Резултат от учене 10.2:	Прилага нормативните актове, свързани с експлоатацията на железопътния транспорт
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира съдържанието на нормативната база, прилагана в процеса на експлоатация на железопътния транспорт • Назовава правата и задълженията си като участник в трудовия процес • Описва договорните отношения между работодател и работник
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Информира се за новости в областта на нормативната база, свързани с пряката работа • Прилага нормативните актове, необходими за безопасното изпълнение на конкретната експлоатационна задача
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Самостоятелно и отговорно работи съгласно нормативните изисквания на конкретната трудова дейност
Резултат от учене 10.3:	Дефинира техническите и експлоатационни характеристики на подвижния железопътен състав
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира класификацията на локомотивите използвани в железопътния транспорт в България. • Назовава пътническите и товарни вагони • Описва устройството на колоосите • Описва устройството на буксовия възел • Познава общото устройство на окачването на ПЖПС • Идентифицира етикетите, поставяни по вагоните за техническа неизправност • Назовава начините за спиране на жп возилата • Дефинира принципа на действие на автоматичната въздушна спирачка, главния въздухопровод и уредите за тяхното управление • Описва устройството на товарообръщателите • Назовава принципа на действие на товарообръщателите • Познава устройството на теглично-отбивачните съоръжения • Назовава принципа на работа на теглично-отбивачните съоръжения

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира неизправностите по елементите на подвижния състав • Отчита изправността на спирачките на жп возилата и главния въздухопровод, при извършване на проба А, проба Д и топла проба • Спазва изискванията за определяне на спирачна маса • Работи с теглично-отбивачните съоръжения (ТОС) • Манипулира с товараобръщателите • Активира/деактивира ръчните спирачки на нетяговия подвижен железопътен състав (ПЖПС) при осигуряване на вагони от самопридвижване • Разчита съдържанието на техническите етикети • Контролира издаването на „Удостоверение за спирачна маса“
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Може да организира екип за извършване на дейности по обслужване на ПЖПС
Резултат от учене 10.4:	Овладеява възникнали аварийни ситуации по железния път, контактната мрежа и неговите елементи в района на гарата
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва части на железния път – план и профил • Назовава технически изисквания, устройство и предназначение на земното платно и баластовата призма • Изброява видове релси , траверси и скрепителен материал • Дефинира същността и предимствата на безнаставовия железен път • Описва параметри на надвишение и разширение • Идентифицира изкуствени съоръжения на железния път • Описва общо устройство на контактната мрежа
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава елементи на железния път • Определя техническите параметри на елементите на железния път, готови за експлоатация • Измерва надвишение и разширение на железния път • Определя технически параметри за безопасно преминаване на влаковете • Обяснява общо устройство на контактната мрежа
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Действа адекватно и отговорно при овладяване на възникнали аварийни ситуации по железния път, контактната мрежа и неговите елементи в района на гарата, в съответствие с установените вътрешнофирмени правила за аварийна безопасност • Комуникира ефективно със служителите от железопътна секция (ЖПС) и другите поделения, съобразно работния протокол
Резултат от учене 10.5:	Използва осигурителната техника и комуникационни средства
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира системите за автоматично регулиране движението

	<p>на влаковете</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира устройство на гаровите съоръжения • Назовава зависимостта на светофорите със съоръженията на осигурителната техника • Описва общото устройство на осигурителната техника • Дефинира функционалния цикъл на работа на осигурителната техника • Дефинира устройството компютърни гарови централизации. диспечерски централизации • Описва действието на Мониторингова система от устройства за динамично следене на загреети букси, спирачни повърхности, осно натоварване на жп подвижен състав и за регистриране на дерайлирал подвижен състав т.е. check point.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава релсови вериги и тяхната работа • Работи с осигурителна техника, съоръжена с броячи на оси • Работи с осигурителна техника, съоръжена с полуавтоматична блокировка (ПАБ), • Работи с осигурителна техника съоръжена с автоматична блокировка (АБ) • Работи с автоматичните прелезни устройства (АПУ) по отношение на осигуряване движение на влакове в участъци съоръжени с такива • Работи с осигурителна техника, която е обвързана с автоматична локомотивна сигнализация (АЛС), ETCS и ERTMS • Работи с електрически стрелкови обръщателни апарати (ЕСОА) • Експлоатира различните видове гарови централизации • Работи с Диспечерски централизации и Автоматизирани системи за централно диспечерско управление на движението на влаковете • Експлоатира Мониторингова система от устройства за динамично следене на загреети букси, спирачни повърхности, осно натоварване на жп подвижен състав и за регистриране на дерайлирал подвижен състав т.е. check point
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Самостоятелно работи с осигурителната техника и комуникационните средства, съобразно спецификата на конкретната гара • Прецизно и точно следи работните параметрите на осигурителната техника и електронните устройства, като предприема адекватни действия при възникване на авария, при спазване на изискванията за безопасно движение на влаковете
Резултат от учене 10.6:	Прилага конвенциите за взаимно използване на вагоните в международно съобщение и нормативната база

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва структурата и функциите на Международен железопътен съюз UIC и организация за сътрудничество на железниците ОСЖД • Идентифицира инициалите и кодовите номера на железопътните администрации • Изброява номерирането на пътническите и товарни вагони • Назовава знаците, надписите и шаблоните на пътническите и товарни вагони • Дефинира сериите пътнически и товарни вагони • Назовава сроковете за ревизия на пътнически и товарни вагони • Дефинира условията за използване на вагоните с ширина 1520 мм на междурелсието • Изброява видове контейнери – надписите и знаците по тях • Дефинира изисквания, на които трябва да отговарят товарните вагони за натоварване с товари за вътрешността и за износ • Идентифицира правните и техническите норми, които се прилагат при вътрешните и международните превози на стоки с жп транспорт • Идентифицира основни разпоредби на RID за класовете за опасни товари и как се композират вагоните във влаковете
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава значението на инициалите и кодовите номера на железопътните администрации • Снема необходимата техническа информация за ПЖПС от знаците, надписите и шаблоните на пътническите и товарни вагони • Разграничава ПЖПС по неговия номер и серия • Определя годността на ПЖПС съгласно изискваните технически прегледи и ревизии • Определя товара спрямо изискванията на габаритите • Определя вида на контейнерите и тяхната техническа изправност • Преценява композирането на влак, превозващ опасни товари • Решава проблеми, след преценка на идентификационните данни от ПЖПС
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно използва означенията по ПЖПС за решаване на конкретен проблем • Способен е да идентифицира ПЖПС по неговата серия и номер и да определи притежателя
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/ Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Казус по зададен сценарий <p>Средство 3:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Работа в реална работна/обстановка
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Експлоатационен пункт от железопътната инфраструктура
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания, свързани с безопасността на железопътните превози, нормативните актове, техническите и експлоатационни характеристики на подвижния железопътен състав, осигурителната техника и комуникационните средства и конвенциите за взаимно използване на вагоните в международно съобщение и нормативната база <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Отговаря правилно на зададените въпроси, като се съобразява с определеното за изпита време <p>За средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостоятелно работи в реална работна обстановка, като демонстрира практически умения за използване на прилагане на нормативните актове, свързани с експлоатацията на железопътния транспорт, използване на осигурителната техника и комуникационните средства, прилагане на конвенциите за взаимно използване на вагоните в международно съобщение и нормативната база

ЕРУ 11

Наименование на единицата:	Организация на влаковото движение и работа в гарите
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Организатор по експлоатация в жп инфраструктура
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 11.1:	Идентифицира технически правила и задължения, съобразно категорията на гарата
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва методиката за класификация на гарите • Посочва класификацията и категорията на гарата, на която работи • Дефинира функциите и технологията на посредни гари • Дефинира функциите и технологията на участъкови гари – • Описва начини за обработка на товарните влакове в участъкова гара

	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира функциите и технологията на разпределителна гара • Дефинира функциите и технологията на товарна гара • Дефинира функциите и технологията на пътническа гара
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Определя съоръженията необходими в различните видове гари • Преценява спецификата на коловозите • Преценява необходимостта на функционалните възможности на гарите при увеличаване или намаляване на обема на работа
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да взема оптимални решения при обработка на влакове
Резултат от учене 11.2:	Изпълнява графика за движение на влаковете
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира видове графици за движение на влаковете • Изброява елементи на графика за движение на влаковете • Изброява видове гарови интервали • Дефинира значението на книжка – разписание • Назовава техническите таблици и нормативи към книжка разписание • Дефинира вид и категория на влаковете
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава вида и категорията на пътническите влакове • Разпознава вида и категорията на товарните влакове • Различава графичната част на графика за движение на влаковете • Регулира различните категории влакове
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Самостоятелно взема решение при назначаване и отменяне на влаковете, при спазване на изискванията за безопасно движение на влаковете
Резултат от учене 11.3:	Прилага плана за приемане на влаковете
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва източници на информация за движението на пътническите и товарни влакове • Дефинира същността на План за приемане на влаковете • Описва начини за промяна на План за приемане на влаковете
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира информация за движението на пътническите и товарни влакове от различни източници • Променя плана за приемане на влаковете в зависимост от поставената задача
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Взема правилно и оптимално решение при изпълнение на плана за приемане на влаковете
Резултат от учене 11.4:	Извършва оперативно планиране експлоатационната работа в гарите
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява елементите на оперативното планиране на експлоатационната работа в гарите

	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира същността на инструктажите на постъпващите на работа работници • Назова методи за анализ на извършената работа • Дефинира изискванията за работа на гарите при зимни условия • Дефинира елементите и значението на пропускателната способност на жп гари • Назовава елементите на преработвателна способност на жп гари • Дефинира значението на преработвателна способност на жп гари • Изброява мероприятия за увеличаване на пропускателната способност на жп линии
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва оперативното планиране на експлоатационната работа в гарите • Организира експлоатационната работа в различните типове гари • Извършва инструктаж на работници и служители, които са в негово разпореждане • Организира влаковото движение и работата в експлоатационния пункт при зимни условия • Прави анализ на извършената работа • Извършва оперативната гарова работа съгласно пропускателната и преработвателната и способност • Запазва /увеличава пропускателната и преработвателна способност на експлоатационния пункт при въвеждане на променливи • Извършва инструктажи на служителите в негово разпореждане
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Самостоятелно извършва планиране след направен анализ на оперативната гарова работа • Самостоятелно осъществява оперативната гарова дейност съгласно пропускателната и преработвателната способност в нормални условия, както и при въвеждане на променливи
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/ Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Казус по зададен сценарий <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Работа в реална работна/обстановка
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Експлоатационен пункт от железопътната инфраструктура
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно и точно изпълнява поставените задачи, като демонстрира

	<p>теоретични знания за технически правила и задължения, съобразно категорията на гарата, графика за движение на влаковете, прилагане на плана за приемане на влаковете, оперативно планиране на експлоатационната работа в гарите</p> <p>За средство 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Отговаря правилно на зададените въпроси, като се съобразява с определеното за изпита време • Самостоятелно работи в реална работна обстановка
--	---

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност „Ръководител движение“ – трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 12

Наименование на единицата:	Нормативни актове в железопътния транспорт
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Организатор по експлоатация в жп инфраструктура
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 12.1:	Използва сигнали в железопътния транспорт
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва видове сигнали и техните показания • Описва показанията на видовете светофори • Познава сигналите за контактната мрежа, тяхното значение и местоположение. • Назовава начини на ограждане на места, които трябва да се преминават с намалена скорост • Назовава функциите на петардите • Описва причините за поставянето на петардите • Дефинира начините за сигнализиране на влаковете и локомотивите по единични жп линии и по правилен път на двойни жп линии • Дефинира начини за сигнализиране на специализирани релсови машини • Познава указатели на стрелките и вагоноизхвъргачките • Назовава положението на указателите на стрелките и вагоноизхвъргачките • Идентифицира специалните сигнали за „Тревога“
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Преценява разликите между сигналите по скоростната и сигналите по обикновената сигнализация

	<ul style="list-style-type: none"> • Подава ръчните сигнали, подавани със заповеден диск от дежурния ръководител движение • Разпознава сигналите, подавани от началник влака • Подава ръчните и звукови сигнали при маневра • Разпознава показанията на предупредителните светофори • Разпознава показанията на входните светофори • Разпознава показанията на изходните светофори • Прилага начини за ограждане на места, които трябва да се преминат с намалена скорост • Разпознава показанията на указателите на стрелките и вагоноизхвъргачките в зависимост от тяхното положение
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Реагира адекватно при подаване на различни видове сигнали, като спазва изискванията за безопасност
Резултат от учене 12.2:	Прилага правилата за техническа експлоатация на железопътната инфраструктура и подвижния състав
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира съоръжения, устройства, подвижния жп състав • Назовава начини за поддържане на съоръжения, устройства, подвижния жп състав • Дефинира определението за габарит и видове габарит • Описва елементите на железния път – долно строене, горно строене • Маркира съставните части на стрелките и неизправностите по тях • Изброява значението на прелезите и пресичания на железопътни линии • Описва действието на съоръженията за електроснабдяване на консуматорите от жп транспорт • Назовава гаровите централизации и пътните блокировки • Познава телекомуникационните мрежи. ВДРВ маневрени радиовръзки и GSM-R • Описва реда за работа с устройства на осигурителната техника и телекомуникациите • Изброява видовете експлоатационни пунктове • Идентифицира методиката за приемане и въвеждане в експлоатация на железен път, съоръжения и устройства • Описва начините за прегледи на железен път, железопътните съоръжения и устройства • Дефинира изискванията на инструкцията за ремонт и поддържане на железен път, железопътни съоръжения и устройства • Дефинира техническите характеристики на подвижния жп състав • Описва устройството и функциите на колооси, теглично-отбивачни съоръжения, спирачки

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава стойностите на различните видове габарит • Разпознае нарушените стойности на различните видове габарит • Работи с различни типове и модели гарови централизации и пътни блокировки • Използва телекомуникационните средства и радиовръзки • Осигурява движението на влаковете съобразно изискванията на експлоатационния пункт
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е в екип и подкрепата на ръководителя да участва в отстраняването на аварийно-възстановителни операции • Способен е самостоятелно да разреши нерутинен проблем
Резултат от учене 12.3:	Прилага правилата за движение на влаковете и маневрената работа в железопътния транспорт
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира изискванията за назначаване и отменяне на влакове • Назовава правилата за движение на влаковете • Дефинира реда и начина за подготовка на автоматичните и ръчните спирачки за проба • Дефинира значението на реда и начина за прекъсване и възстановяване движението на влаковете и извършване на ремонти на железния път и преминаване на места с намалена скорост • Изброява изискванията за извършване на проби на съставите на влаковете
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага изискванията за назначаване и отменяне на влаковете • Обяснява правилата за различните видове движение на влаковете • Прилага реда и начина за подготовка на автоматичните и ръчните спирачки за проба • Спазва изискванията за безопасност при приемане и изпращане на влаковете в гарите съобразно особеностите • Прилага изискванията за издаване на писмените заповеди, давани на влаковия персонал • Прилага правилата за безопасно извършване на маневрена дейност • Прилага реда и начина за прекъсване и възстановяване движението на влаковете и извършване на ремонти на железния път и преминаване на места с намалена скорост • Прилага изискванията за извършване на пробите на съставите на влаковете • Прилага правилата за назначаване отмяна и движение на влаковете • Изпълнява правилата за движение на влак по неправилен път
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва самостоятелно и отговорно дейности по организация движението на влаковете маневрената работа при спазване на

	правилата за движение на влаковете
Резултат от учене 12.4:	Прилага правилата за техническа експлоатация на железопътната инфраструктура на ДП НКЖИ за осигурителната техника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира книги за състоянието на съоръженията и устройствата • Описва изискванията на осигурителната техника за гари, междугария, телекомуникациите и електрозахранването • Идентифицира осигурителни техника за гари • Идентифицира осигурителни техники за междугария • Описва изискванията за реда и начина за късане и поставяне на пломби <p>Вписва повредите в книги за състоянието на съоръженията и устройствата</p>
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва различни осигурителни техники за гари • Използва различните осигурителни техники за междугария • Спазва изискванията за реда и начина за късане и поставяне на пломби
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Координира действието на екипа по прилагане на правилата за техническа експлоатация на железопътната инфраструктура на ДП НКЖИ за осигурителната техника
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/ Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Казус по зададен сценарий <p>Средство 3:</p> <p>Работа в реална работна/обстановка</p>
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Експлоатационен пункт от железопътната инфраструктура
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно и точно изпълнява поставените задачи, като демонстрира усвоените компетентности - подаване на различни видове сигнали, извършване на аварийно-възстановителни операции, организиране на екипа по прилагане на правилата за техническа експлоатация на железопътната инфраструктура на ДП НКЖИ за осигурителната техника <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Отговаря правилно на зададените въпроси като се съобразява с определеното за изпита време <p>За средство 3:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Самостоятелно работи в реална работна обстановка
--	--

ЕРУ 13

Наименование на единицата:	Железопътни прелези
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Организатор по експлоатация в жп инфраструктура
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 13.1:	Обяснява устройството на прелезите и правилата за тяхното сигнализиране
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва видове прелези • Описва устройството на прелезите • Описва сигнализирането на прелезите • Дефинира реда и начина за откриване и закриване на прелези • Изброява видове устройства за съоръжаване на прелезите • Дефинира правилата за категоризация на прелезите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава видовете прелези • Прилага правилата за категоризацията на прелезите • Спазва реда и начина за откриване на прелезите
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да обясни вярно различията във видовете устройства за съоръжаване на прелезите
Резултат от учене 13.2:	Прилага правилата за работа на прелезни устройства в район на гара и между предупредителен и входен сигнал
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира изискванията към техническите устройства за съоръжаване на прелезите • Назовава изискванията за обзавеждане и поддържане на прелези • Идентифицира автоматичните прелезни устройства в участък с автоблокировка • Идентифицира автоматичните прелезни устройства в участък без автоблокировка • Идентифицира автоматичните прелезни устройства между предупредителен и входен сигнал • Изброява прелезите в района на гарата • Дефинира правилата за обзавеждане и поддържане на прелезите • Назовава изискванията за обзавеждане и поддържане на прелезите • Посочва изискванията техническите устройства за съоръжаване на прелезите

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разчита изискванията техническите устройства за съоръжаване на прелезите • Различава устройствата на прелези в участък с автоблокировка и в участък без автоблокировка • Прилага правилата за работа на прелезни устройства в район на гара и между предупредителен и входен сигнал • Маркира изискванията за обзавеждане и поддържане на прелезите • Организира работата на малък екип • Организира спазване на изискванията за безопасност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Осигурява прилагането на правилата за работа на прелезни устройства в район на гара и между предупредителен и входен сигнал
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/ Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Казус по зададен сценарий <p>Средство 3:</p> <p>Работа в реална работна/обстановка</p>
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Експлоатационен пункт от железопътната инфраструктура
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <p>Вярно и точно изпълнява поставените задачи, като демонстрира теоретични знания за устройството на прелезите и правилата за тяхното сигнализиране и правилата за работа на прелезни устройства в район на гара и между предупредителен и входен сигнал</p> <p>За средство 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Отговаря правилно на зададените въпроси като се съобразява с определеното за изпита време • Самостоятелно работи в реална работна обстановка

ЕРУ 14

Наименование на единицата:	Управление и професионална етика
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Организатор по експлоатация в жп инфраструктура
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4

Резултат от учене 14.1:	Управлява транспортната фирма
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира оперативни управленски решения • Посочва подходи и методи за планиране • Назовава комуникациите в организациите от железопътния транспорт • Описва ролята на ръководителя в транспортната фирма • Дефинира управлението на промяната и конфликтите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира различните видове управленски решение • Организира оперативното планиране и извършване на работата • Прилага ефективни комуникационни методи по вертикалната и хоризонталната структура на фирмата • Прилага мотивационни техники на малък експлоатационен екип • Провежда мероприятия за овладяване на конфликтите и промяната в малка формална група
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага ефективни модели на за функциониране на малък експлоатационен екип и извън него
Резултат от учене 14.2:	Осигурява спазването на фирмена политика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава законовите и подзаконовни нормативни актове в железопътния транспорт • Дефинира видовете обучения и развитие на персонала
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира елементите на транспортната политика • Осигурява прилагането на законовите и подзаконовни нормативни актове свързани с дейността на транспортната фирма • Подпомага дейността на прекия ръководител при оценка на персонала
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Взема правилно и оптимално решение при прилагане на нормативните актове, оценка на екипа и правилното му развитие
Резултат от учене 14.35:	Организира спазването на професионалната етика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава начини на мотивация и ангажираност към колектива • Познава ценностната ориентация и етика • Посочва начини на комуникационни методи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага техники за мотивация на служителите • Отчита състоянието на междуличностните отношения в екипа • Прилага правилата на етичния кодекс на предприятието • Организира мероприятия за справяне със стреса на работното място
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Контролира спазването на професионалната етика в малък

	експлоатационен екип
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/ Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Казус по зададен сценарий <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Работа в реална работна/обстановка
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Експлоатационен пункт от железопътната инфраструктура
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно и точно изпълнява поставените задачи, като демонстрира теоретични знания за управлението на транспортна фирма, фирмена политика, професионалната етика <p>За средство 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Отговаря правилно на зададените въпроси, като се съобразява с определеното за изпита време • Самостоятелно работи в реална работна обстановка

4. Изисквания към материалната база

Обучението по теория се осъществява в учебни кабинети, а по учебна практика – на реално работно място. Обучението по практика може да се осъществява както в собствена, така и в наета база, която отговаря на изискванията на ДОС за придобиване на квалификация по професията.

4.1. Учебен кабинет

Обучението по теория се провежда в учебен кабинет или в учебна зала. Учебният кабинет е оборудван с работно място за всеки обучаван, като обзавеждането включва: работно място на обучаващия (работна маса и стол), работно място за всеки обучаван (работна маса и стол), учебна дъска, мебели (шкафове за различни цели), екран и стойки за окачване на табла, флипчарт и учебно-технически средства (видеотехника, компютър, мултимедия и интернет); комплекти техническа документация (правилници, инструкции, работни карти, бланки и др.), съвременна справочна и каталожна литература. Към учебния кабинет е желателно да има и хранилище за съхраняване на учебно-техническите средства и техниката. За постигане целите на обучението образователните институции, които провеждат обучение по професията „Организатор по експлоатация в жп инфраструктура“, имат задължително обзаведени учебни кабинети по учебните предмети от общата и специфичната задължителна професионална подготовка.

За онагледяване на обучението са необходими: табла, схеми, слайдове; действащи макети, модели и реални образци; учебни видеофилми; програмни продукти; електронни уроци, каталози, инструкции, справочници, фирмени материали и др.

Обучението по теория на професията се осъществява в институциите от системата на Професионалното образование и обучение – професионални гимназии и Център за професионално обучение.

4.2. Учебни материали

Демонстрационни макети и модели (схеми, диаграми, слайдове с презентации), учебни видеофилми, образци на документи, използвани в практиката – дневници, постери, табла и нормативни актове, свързани с дейността, наръчници за здравословни и безопасни условия на труд.

4.3. Обучение по практика

За практическото обучение по професията „Организатор по експлоатация в жп инфраструктура“ и във връзка с многообразието на дейностите, които обучаваният трябва да усвои, е необходимото да се извършва в действителна работна среда. Ако обучаващата организация не е в състояние да ги осигури, преди началото на обучението трябва да се представят договори с ДП Национална компания железопътна инфраструктура, които са съгласни обучението да се провежда на тяхна територия. Учебната работилница по специална практика се осигурява с материали и консумативи, необходими за изпълнение на учебно-производствените задачи, с комплекти техническа документация (правилници, инструкции, бланки и др.), справочна и каталожна литература.

5. Изисквания към обучаващите

5.1. По теория

Право да преподават теория по учебните предмети или модули по професионална подготовка имат лица с висше образование по съответната специалност.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), могат да преподават лица без висше образование и без професионална квалификация „учител“, ако са придобили професионална квалификация по съответната специалност при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

5.2. По практика

Право да преподават практика по учебни предмети или модули от отрасловата и специфичната професионална подготовка имат лица с право да преподават по теория, притежаващи необходимата за съответната специалност правоспособност, както следва: Свидетелство за правоспособност „Ръководител движение“ съгласно Наредба № 56 от 2003 г. за изискванията, условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност, изисквана от персонала, отговорен за безопасността на превозите с железопътен транспорт, или признаване на такава правоспособност и реда за провеждане на проверочните изпити на лицата от персонала, отговорен за безопасността на превозите.